

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЗА 2012. ГОДИНУ

Чајетина

јануар 2012.

УВОД.....	4
Приказ буџета по врстама мера и програмима.....	5
1. МЕРЕ ЈАЧАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ.....	6
1.1 Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи.....	6
1.1.1 Унапређење функционисања и планирање развоја газдинства у складу са добром пољопривредном праксом	6
1.1.2 Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње.....	7
1.1.3 ЗЛАТИБОРСКА ШЉИВОВИЦА - Подршка сертификацији органске производње и заштити географског порекла.....	7
1.1.4. Развоја органске пољопривреде на територији Општине	8
1.1.5. Техничка помоћ пољопривредним произвођачима	8
1.1.6. База података о пољопривредним газдинствима, земљишту, производњи, увозу и извозу	9
1.1.7. Кредитирање пољопривредника у сарадњи са пословним банкама	9
1.1.8. Подршка пројекатима и раду Удружења из области пољопривреде на територији Општине Чајетина	10
1.2 Програм унапређења сточарства	10
1.2.1 Унапређење расног састава оваца субвенционисањем набавке приплодне мушке јагњади у старости између 3 и 6 месеци са контролисаним пореклом.....	10
1.2.2 Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата говеда на територији општине Чајетина, Формирање базе података у сарадњи са Пољопривредном стручном службом из Ужица.....	11
1.2.3. Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова	11
1.3 Програм унапређења биљне производње	12
1.3.1. Подршка пројеката производње у затвореним просторима пољопривредника млађих од 30 година.....	12
1.3.2. Идентификација и уништавање амброзије у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице.....	12
1.3.3. Контрола плодности земљишта у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице	13
1.3.4. Калцификација киселог обрадивог земљишта у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице.....	13
1.3.5. Фосфатизација	13
2. МЕРЕ РАЗВОЈА СЕЛА	13
2.1 Програм обуке и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоција развојних потенцијала и потреба села.....	13
2.1.1 Стручно усавршавање пољопривредника, пољопривредних стручњака	14
2.1.2 Промоција развојних потенцијала и потреба села	15
2.2 Програм за побољшање живота и ширење економских активности у сеоским подручјима	15
2.3. Пројекат помоћи МСП сектору у области пољопривредне производње.....	17
2.3.1. Стандардизација производње.....	17
2.3.2. Заштита географског порекла	18

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

На основу члана 9 Одлуке о оснивању Привредног друштва за развој пољопривреде општине Чајетина („Службени гласник општине Чајетина“ број 5/2011), директор Привредног друштва за развој пољопривреде општине Чајетина дана 09.01.2012. године доноси

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА ЗА 2012. ГОДИНУ

Привредно друштво за развој пољопривреде, у даљем тексту Златиборски еко аграр ДОО, је основано од стране Скупштине општине Чајетина на седници од 23. Јуна 2011. године.

Орган управљања је директор именован на седници Скупштине општине Чајетина од 23. Јуна 2011. године.

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

УВОД

Република Србија је земља у транзицији. Улога државе и локалне самоуправе се своди на стварање повољних услова за бржи економски развој, у оквиру кога и равномернији регионални развој, односно да се у сектору пољопривреде остварује приближан профит као и у другим секторима привреде. У том циљу је и активна аграрна политика државе, која је дефинисана у Стратегији пољопривредног развоја Србије.

Из наведених разлога је општина и основала Златиборски еко аграр ДОО чији је основни циљ обезбеђење средстава за подршку развоју пољопривреде и села на подручју општине Чајетина.

Програмом рада Златиборског еко агара дефинише се обим и врста подршке пољопривредној производњи у општини Чајетина за 2012. годину.

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

Приказ буџета по врстама мера и програмима

Ставка	Назив програма	Износ
1.	Мере јачања конкурентности пољопривреде	13 600 000,00
1.1	Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи	
1.1.1	Унапређење функционисања и планирање развоја газдинстава у складу са добром пољопривредном праксом	
1.1.2	Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње	
1.1.3	Златиборска шљивовица – Помоћ у сертификацији органске производње и заштите географског порекла	
1.1.4	Развој органске производње	
1.1.5	Техничка помоћ пољопривредним произвођачима	
1.1.6	База података о пољопривредним газдинствима, земљишту, производњи	
1.1.7	Кредитирање пољопривредника у сарадњи са пословним банкама	
1.1.8	Подршка пројеката и рада Удружења	
1.2.	Програм унапређења сточарства	
1.2.1	Унапређење расног састава оваца	
1.2.2	Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата	
1.2.3	Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова	
1.3	Програм унапређења биљне производње	
1.3.1	Подршка пројеката младих пољопривредника	
1.3.2	Идентификација и уништавање амброзије	ПСС Ужице
1.3.3	Контрола плодности земљишта	ПСС Ужице
1.3.4	Калцификација киселог земљишта	ПСС Ужице
1.3.5	Фосфатизација	ПСС Ужице
2	Мере развоја села	2 500 000,00
2.1	Програм обуке и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака	
2.1.1	Стручно усавршавање пољопривредника	
2.1.2	Промоција развојних потенцијала и потреба села	
2.2	Програм за побољшање живота и ширење економских активности у сеоским подручјима	
2.3	Пројекат помоћи МСП сектору	
2.3.1	Стандардизација производње	
2.3.2	Заштита географског порекла	

1. МЕРЕ ЈАЧАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ

1.1 Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи

1.1.1 Унапређење функционисања и планирање развоја газдинства у складу са добром пољопривредном праксом

Индустријализација производње, употреба хормона, пестицида, антибиотика и слично, довела је до спознаје да је човек све више угрожен од стране привредне гране која је најраспрострањенија на свету и која је њему најближа. У циљу побољшања стања, систем контроле производње хране је од 2000. године измењен законским прописима (Генерални закон о храни) који је увео нови приступ „праћења хране од њиве до трпезе,.. Као логичан след активности, начела добре пољопривредне праксе (GAP – Good Agricultural Practice), преобликована су у интегралну заштиту, контроле и инспекције. Такође, развијен је концепт органске пољопривредне производње.

Република Србија је доношењем Закона о безбедности хране, увела обавезу поступања произвођача хране и хране за животиње у складу са међународним стандардима чиме се укључила у глобални систем контроле опасности које се могу јавити у производима који се пласирају на тржиште.

Међутим, примарни пољопривредни произвођачи нису обухваћени тим законом тако да је велики део производа који директно утичу на безбедност крајњег производа остао ван директног уређења.

Осим утицаја на безбедност примарних производа, уколико није систематична и уређена, лоша пољопривредна пракса може имати веома погубан утицај на заштиту животне средине, квалитет земљишта, воде и водотокове, здравље и добробит животиња, безбедност радне снаге, безбедност хране и хранива и здравствену заштиту.

Потребно је пољопривредницима омогућити:

- Помоћ у вези ефикасних инфраструктурних решења њиховом презентацијом у прихватљивој форми;
- подршку при пројектовању стандарда и стандардизације;
- подршку при увођењу стандарда везаних за добру пољопривредну праксу

1.1.2 Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње

Штете на пољопривредним усевима, стоци и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно од временских непогода на усевима и штете које причињавају велике дивљачи на стоци. Иако се неки од тих ризика могу осигурати у оквиру редовног система осигурања, произвођачи ретко користе ту могућност због високих премија осигурања. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинстава, а тиме и дугорочно одрживи развој производње.

Овом мером се врши подстицај пољопривредним произвођачима да осигурају своје усеве, стоку, пољопривредну опрему и механизацију чиме се обезбеђује стабилност дохотка и смањење ризика у пољопривредној производњи, смањивање дугорочно негативних последица штета проузрокованих природним непогодама и другим ванредним догађајима.

Субвенционисањем уплате осигурања општина се ослобађа потенцијалних издатака у виду надокнаде штете у случају елементарне непогоде и сл. обзиром да све активности процене и надокнаде штете прелазе у обавезу осигуравајућег друштва.

Подршка за управљање ризицима у пољопривреди састоји се из финансирања дела трошкова полисе осигурања (40%) од штета на пољопривредним усевима и стоци. Захтеви за понуде осигурања за 2012. годину су послати осигуравајућим кућама: Дунав осигурање, Делта Тенерали, Таково осигурање и ДДОР Нови Сад.

1.1.3 ЗЛАТИБОРСКА ШЉИВОВИЦА - Подршка сертификацији органске производње и заштити географског порекла

Програм очувања и унапређења производње ракије и органске производње ракије на подручју општине Чајетина у 2012. години реализоваће се кроз новчану подршку сертификацији земљишта за органску производњу ракије за кориснике са територије општине.

Како је за сертификацију потребан стручан кадар потребно је приступити Националном удружењу за органску производњу које би дало савете и смернице у даљем развоју органске производње ракије и целокупне органске производње у Општини Чајетина. (Годишња чланарина у Националном удружењу износи 19.000,00 динара. за правна лица)

Сертификацију ће вршити акредитована сертификациона установа по препоруци Националног удружења.

Коришћење средстава, број субвенционисаних сертификационих анализа и обавезе корисника прецизираће се пратећим одлукама Привредног друштва у сарадњи са општинском управом.

Поред производње органске шљивовице биће размотрена могућност производње органског вина од купине и малине обзиром на заступљеност ове две културе на територији општине.

Приоритетне активности:

- Учлањење у Национално удружење за органску производњу
- Избор сертификационе организације
- Обука путем радионица о могућностима и начелима органске производње

1.1.4. Развоја органске пољопривреде на територији Општине

Брдско планинско подручје Златиборског крај представља рудник здравих прехранбених производа који се могу произвести и упаковати према најсавременијим принципима органске производње. Храна произведена без хемикалија већ сада је знатно скупља и управо у томе треба тражити економску корист којом се надокнађују релативно мањи приноси уз више рада.

Органски производи су безбедни, без присуства вештачких материја и хемијско синтетичких пестицида. Самим тим они су здравији и имају већу нутритивну вредност. Истраживања показују да органски производи садрже чак 63% више калијума, 73% више гвожђа, 125% више калцијума и 60% више цинка него производи добијени конвенционалном производњом.

Органски производи, због начина и процеса добијања који је у хармонији са природом имају већу животну енергију и снагу, а она је управо одговорна за одржавање имунитета, регенерационих процеса и одржавања виталности људског организма. Нарочито се истиче значај у исхрани деце.

У сарадњи са Националним удружењем за органску производњу и Пољопривредном стручном службом Ужице направио би се план развоја органске производње на територији општине Чајетина која има све предиспозиције за бављење овим видом производње обзиром на чисту и не загађену средину.

1.1.5. Техничка помоћ пољопривредним произвођачима

Један од кључних услова за превазилажење екстензивног карактера пољопривредне производње и постизање специјализације у производњи, јесте подизање нивоа стручности пољопривредних произвођача. Такође, с обзиром да се као проблем учава да пољопривредна газдинства са територије општине у веома малој мери користе субвенције и повољне кредите Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, потребно је да се на општинском нивоу покрене акција упознавања са програмима финансирања, као и да се уочи да ли постоје проблеми везано за испуњење услова да се конкурише за те програме, као и на који начин они могу да се превазиђу.

У 2012. години пољопривредницима ће бити предочене могућности регресирања сертификације од стране Агробизнис пројекта. Златиборски еко аграр ће помоћи пољопривредницима при попуњавању захтева за регрес.

1.1.6. База података о пољопривредним газдинствима, земљишту, производњи, увозу и извозу

Потребно је формирати базу података која би садржала све релевантне податке из области пољопривредне производње на територији општине Чајетина. Постојање базе омогућује увид у тренутно стање и ствара могућност праћења развоја целокупне пољопривреде општине.

1.1.7. Кредитирање пољопривредника у сарадњи са пословним банкама

У сарадњи са пословним банкама предвиђено је формирање заједничког фонда Привредног друштва за пољопривредни развој и неке од пословних банака из кога би се вршило кредитирање пољопривредних произвођача.

Средства по овом Уговору одобраваће се за следеће намене:

Сточарска производња:

1. Набавка основног стада уведеног у матичну евиденцију;
2. Адаптација штала и других објеката у функцији сточарства;

Воћарска производња:

1. Набавка садног материјала стандардне и сертифицизоване категорије (јабука, шљива, боровница, малина – изузев сорте виламет, јагода, трешња).
2. Набавка опреме за производњу воћа у затвореном и полузатвореном простору (противградне мреже, фолије, конструкције и сл.),
3. Набавка система за наводњавање и одводњавање.

Проширење економских активности на селу:

1. Изградња и адаптација мини прерадних погона (складишта за воће капацитета до 50 тона, без набавке расхладне опреме; мини сушаре капацитета до 2000 кг суве шљиве на 24 часа; млекаре капацитета до 5000 л/дневно; опрема за печење и паковање ракије за регистроване произвођаче ракије).
2. Унапређење услова смештаја за потребе сеоског туризма за категорисана домаћинства (централно грејање, уређивање купатила и соба за смештај, увођење додатних садржаја),
3. Кошнице и орема за приоизводњу и паковање меда.
4. Набавка и обнављање механизације

1.1.8. Подршка пројекатима и раду Удружења из области пољопривреде на територији Општине Чајетина

На територији општине Чајетина, у области пољопривреде, регистрована су удружења: Удружење одгајивача говеда сименталске расе, Удружење Златиборски повртар, Удружење пчелара Златибор и Удружење Златиборски Круг.

Субвенционисање пројеката и рада удружења је неопходно ради даљег развоја пољопривреде пре свега због тога што удружења окупљају велики број пољопривредника око заједничке делатности чиме се може постићи квантитет и квалитет потребан за пласман производа са подручја општине на домаће и инострано тржиште.

У 2012. године, Златиборски Еко Аграр ДОО ће заједно са представницима удружења радити на побољшању и унапређењу стања у пољопривреди кроз организацију едукација као и субвенционисање рада удружења.

1.2 Програм унапређења сточарства

Програмима унапређења сточарства за 2012. годину стимулисаће се развој оних делатности и сегмената производње који су процењени као стратешки најзначајнији за очување и унапређење сточарства и диверзификацију привредних активности у овој области у руралним подручјима општине. Поправљање расног састава у овчарству и козарству ће се спроводити кроз набавку грла за формирање основног стада оваца и коза ради постављања основа за систем интензивне производње у овим областима.

1.2.1 Унапређење расног састава оваца субвенционисањем набавке приплодне мушке јагњаци у старости између 3 и 6 месеци са контролисаним пореклом

У складу са Стратегијом локалног економског развоја општине Чајетина главне мере у овчарству и козарству ће бити усмерене на почетак стварања услова за интензивно бављење овим гранама сточарства путем формирања матичних запата оваца, т.ј. коза уз набавку приплодних овнова, тј. јарчева. Следећих година ова стада ће бити основа унапређења овчарства и козарства.

Овај Програм би требало да допринесе убрзаном поправљању расног састава оваца на територији општине, а самим тим да допринесе повећању мотивисаности пољопривредника да сачувају стада у производњи и да почну да повећавају њихов број. У ситуацији када демографско пражњење и напуштање пољопривредне производње у Србији добијају драматичне размере, све мере које ће ове и следећих година предузимати Златиборски еко аграр ДОО на унапређењу пољопривредне производње добијају стратешки карактер, а међу њима унапређење овчарства има посебан значај.

Приоритетне активности:

- Консултовање Пољопривредне стручне службе Србије, огранак у Ужицу о избору расе погодне за узгој на подручју Општине
- Расписивање конкурса за доделу уматичених приплодних овнова
- Расписивање тендера за набавку уматичених приплодних овнова
- Расподела овнова уз потписивање уговора

Предлог: Субвенционисати набавку приплодне мушке јагњаци уз уговорну обавезу да се изврши размена овнова између домаћинстава у другој години како би се формирао матични запат на основу чега газдинства стичу могућност конкурисања за субвенције државе за уматичену стоку. У трећој години од почетка пројекта, сва домаћинства би била у обавези да поклоне по једно јагње како би се процес даље континуирано ширио.

Набавку јагњаци би општина субвенционисала у износу од 75% а домаћинства са 25%.

1.2.2 Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата говеда на територији општине Чајетина, Формирање базе података у сарадњи са Пољопривредном стручном службом из Ужица

Један од главних проблема у раду матичних служби је неажурно и нетранспарентно матично књиговодство које свака служба решава на свој начин и у целом поступку једини стандардизовани део посла су коначни извештаји-обрасци обавезни по закону. Ови подаци су често због неажурности и погрешни што представља значајан проблем код купопродаје животиња, као и код остваривања права на разне облике субвенција.

Предвиђено је да се за ову намену ангажују стручњаци Пољопривредне стручне службе из Ужица који већ имају искустава са матичним књиговодством.

Приоритетне активности:

- Консултовање Пољопривредне стручне службе из Ужица о могућностима формирања базе уматичених грла у сарадњи са матичном организацијом

1.2.3. Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова

Програмом субвенционисања вештачког осемењавања биће обухваћено око 1000 приплодних грла сименталске расе. Овај програм би требало да допринесе убрзаном поправљању расног састава говеда на територији општине Чајетина, убрзаном повећању производње код комерцијалних произвођача млека, а самим тим да

допринесе повећању мотивисаности пољопривредника да сачувају грла у производњи и да почну да повећавају њихов број.

У сарадњи са Регионалном Развојном Агенцијом из Ужица, суделоваће се у трогодишњем пројекту **План унапређења генетског потенцијала стоке.**

1.3 Програм унапређења биљне производње

Програмима унапређења биљне производње за 2011. годину стимулисаће се развој оних делатности и сегмената производње који су процењени као стратешки најзначајнији за очување и унапређење воћарства и повртарства. То је пре свега унапређење пласмана пољопривредних производа и производња здраве безбедоносне хране.

1.3.1. Подршка пројеката производње у затвореним просторима пољопривредника млађих од 30 година

Обзиром да је смањење становништва у већини села и погоршање старосне структуре резултирало стагнацијом и падом пољопривредне производње препозната је потреба за подршком младим пољопривредницима који своју будућност виде у бављењу пољопривредом у Општини Чајетина.

Субвенционисањем пројеката производње у затвореним просторима младих пољопривредника даје им се подстрек да започну и шире пољопривредну производњу.

Кандидати треба да буду млађи од 30 година, да на своје име имају регистровано пољопривредно газдинство на територији Општине или да поднесу изјаву да ће га у наредној години регистровати.

Биће субвенционисани пројекти оних кандидата који поред наведених услова имају најбољу стратегију, поседује бизнис план и имају јасну слику о будућем ангажману у пољопривреди и пољопривредној производњи.

1.3.2. Идентификација и уништавање амброзије у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице

Израда упуштава у виду плаката и летака у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице који би били дистрибуирани становништву. Вршиће се организација предавања са овом темом и на тај начин би била извођена едукација становништва за пријављивање евентуалних локалитета са амброзијом.

Привредно друштво би вршило прикупљање и евиденцију података о локацијама а након тога би у сарадњи са стручњацима Пољопривредне стручне службе Ужице обилазили све пријављене локације и дефинитивно утврђивали места и површине под амброзијом. Након тога би се приступило уништавању амброзије и на тај начин спречиле велике штетне последице по биљну производњу и здравље људи.

1.3.3. Контрола плодности земљишта у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице

Неопходно је побољшати организацију прикупљања узорака земљишта за анализу која је за регистрована газдинства бесплатна поготову што је новим правилником дефинисано и као обавеза газдинства. Потребно је у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице успоставити систем узимања узорака директно по селима како би тај посао увећали и олакшали.

1.3.4. Калцификација киселог обрадивог земљишта у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице

На основу анализа земљишта Пољопривредна стручна служба Ужице би обезбедила испоруку бесплатног кречног материјала за поправку киселог земљишта. Уз помоћ локалне Привредног друштва би била извршена испорука кречног материјала одређеним домаћинствима.

1.3.5. Фосфатизација

На основу анализа земљишта Пољопривредна стручна служба Ужице би спровела фосфатизацију парцела сиромашних фосфором. Према подацима Пољопривредне стручне службе Ужице, овом мером је у претходном периоду остварена директна корист пољопривредницима од близу 6 милиона динара.

2. МЕРЕ РАЗВОЈА СЕЛА

2.1 Програм обуке и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоција развојних потенцијала и потреба села

Улагање у развој села има за циљ да задржи становништво у сеоским подручјима, изједначи квалитет живота у руралним и урбаним срединама, омогући повратак становништва из урбаних у рурална подручја и повећа конкурентност производње. Ова мера ће се реализовати кроз следеће програме:

2.1.1 Стручно усавршавање пољопривредника, пољопривредних стручњака

Реализацијом програма едукације и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоцијом развојних потенцијала и потреба села предузимаће се мере у циљу подизања нивоа знања, вештина и активности везаних за пољопривреду, развој села, организованост локалног и регионалног тржишта пољопривредних и других производа и услуга. Финансираће се израда наставних, едукативних и развојних програма, планова и пројеката, из области пољопривреде и руралног развоја, едукација (стручна обука) за сеоско становништво које се бави пољопривредом и руралним развојем, као и едукација стручњака. Финансијски ће се подржати организација сајмова, промотивних презентација, стручних скупова и манифестација. Пружаће се подршка интересном удруживању, при оснивању и даљем развоју пољопривредних удружења и задруга.

Облици стицања нових знања – стручног усавршавања, могу бити различити, али ће ангажовање средстава намењених за реализацију овог програма бити јасно ограничено принципом, да су потенцијални корисници пољопривредници, сеоско становништво и стручњаци учесници локалног агросектора (са пребивалиштем и радним ангажовањем везани за општину), који ће резултате стручног усавршавања користити искључиво за даљи рурални развој на подручју општине.

Средства одређена за ову намену користиће се за:

- Финансирање и подршку организацији студијских путовања, стручних скупова, конференција, семинара, изложби, предавања, стручних радионица, тренинга и других активности које су везане за стручно и техничко унапређење сеоског становништва, пољопривредних произвођача, пољопривредних стручњака и радника ресорних служби локалне самоуправе (трошкови превоза, исхране, смештаја, закупа сале, трошкови обуке, ангажовања предавача, потребног канцеларијског и другог потрошног материјала као и за друге потребне трошкове);

- Финансирање посете и учешћа пољопривредника, пољопривредних стручњака и радника ресорних служби локалне самоуправе на семинарима, изложбама, сајмовима другим манифестацијама ван територије општине, у земљи и иностранству (трошкови превоза, смештаја, трошкови израде промо материјала, трошкови наступа и други трошкови);

- Финансирање израде и објављивања едукативних и информативних материјала (постера, брошура, флајера, обавештења, конкурса и сл.), за финансирање и суфинансирање едукативних, стручних и промотивних материјала и ТВ емисија, штампања стручних књига и часописа, за набавку стручне литературе и претплату на стручне часописе за кориснике са територије општине;

Наведене активности се финансирају из средстава буџета, донација НВО а у сарадњи са Пољопривредном стручном службом Ужице, ВСИ Краљево као и осталим стручним и образовним установама.

2.1.2 Промоција развојних потенцијала и потреба села

Једна од карактеристика пољопривреде златиборског краја је да тржишту нуди веома разноврсну палету производа, али у малим количинама. Често потрошачи немају довољно информација о тим производима, посебно туристи, као и остали потрошачи. С друге стране, уситњени произвођачи и прерађивачка индустрија нису у могућности да самостално промовишу сопствене производе.

Зато је потребно и даље изводити јачање конкурентности путем промоције локалних пољопривредних производа у земљи и иностранству, са циљем успостављања и јачања везе између туризма и пољопривреде и подизања свести потрошача о квалитету производа.

Промоцијом развојних потенцијала и потреба села подржаће се све активности везане за подизање нивоа знања и способности везаних за пољопривредну производњу, прераду, пласман производа, сертификацију и развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва.

Средства опредељена за ову намену користиће се за:

- Финансирање и организовање манифестација и изложби на територији општине које су везане за презентовање постигнутих резултата и развојних потенцијала села, пољопривредне производње, прераде пољопривредних производа и пласмана производа и услуга, развој агроекотуризма и за све друге области развоја и живота села;

- Финансирање учешћа и наступа пољопривредника, пољопривредних удружења, стручних служби, представника прераде и саме локалне самоуправе на сајмовима и манифестацијама у земљи и бившим републикама.

Опредељеним средствима плаћаће се трошкови закупа простора и пратећих услуга, опремања штандова, излагачких пропусница, ангажовање потребне радне снаге, одржавања штандова, израде промотивног материјала, маркетинга, трошкови превоза, смештаја и исхране представника локалне самоуправе, удружења пољопривредника као и други трошкови који прате организацију напред наведених активности..

2.2 Програм за побољшање живота и ширење економских активности у сеоским подручјима

(Развој сеоске економије, унапређење ефикасности тржишта и имплементација стандарда, имплементација агроеколошких мера, диверзификација економских активности у сеоским срединама)

Овим Програмом на сеоском подручју ће се подржати пројекти који ће приказати развојну компоненту у биљној и сточарској производњи. Овим програмом подстиче се заснивање комерцијалних воћних засада, који ће уз редовну примену савремене агротехнике бити високо профитабилни. Такође, подстиче се прелаз са досадашњег коришћења стандардног садног материјала на коришћење сертификованог садног материјала. Квалитетнији производи из примарне биљне производње предуслов су постизања веће вредности продуката прерађивачке индустрије (ракија, воћни сок и сл.).

Програм унапређења воћарске производње спроводиће се кроз субвенционисање набавке сертификованог садног материјала, наслона и жице, у циљу повећања површина под воћем, побољшањем сортимента и добијањем што квалитетнијих производа од воћа.

Субвенционисање прерадних капацитета, реализоваће се кроз субвенционисање набавке опреме за прераду воћа у финални производ. Такође ће се суфинансирати и набавка специјализоване механизације за бављење овим типом производње, као и опрема за прерадне капацитете.

Када је повртарска производња у питању истиче се производња поврћа у заштићеном простору која у знатној мери умањује ризике неповољног утицаја спољне средине, отвара могућност проширења узгоја појединих култура, затим продужења вегетационог периода и креирања времена сазревања пољопривредних култура ради постизања максималних тржишних ефеката. Користећи наведене предности, ова производња може да буде конкурентна на знатно ширем тржишту од српског. Међутим, због социоекономске структуре пољопривредних домаћинстава и високих инвестиционих улагања недовољно је заступљена у укупној биљној производњи. Стога се, уважавајући предности производње у заштићеном простору, подржавају пројекти њихове изградње и опремања, са циљем подизања конкурентности производње у заштићеном простору кроз модернизацију технологије узгоја и повећања приноса, продужења сезоне гајења, побољшања квалитета производа и богатија понуде поврћа. Реализоваће се кроз суфинансирање производње повртарског биља, значајне количине производа уједначеног квалитета, која може да послужи као добра основа за уговарање откупа. Суфинансираће се набавка семена, расада и репроматеријала за пољопривредне произвођаче, као и набавка пластеника, опреме за пластенике и система за наводњавање, подизање и опремње нових пластеника и опремање постојећих пластеника набавком опреме, система за наводњавање и специјализоване механизације.

У сточарској производњи суфинансираће се набавка квалитетног приплодног материјала у говедарству, овчарству, козарству и свињарству, адаптација смештајних објеката, опреме за млекарску производњу и производњу производа од млека и улагања у прерадне капацитете, као и набавка специјализоване пољопривредне механизације, која је потребна овом типу производње. Ради побољшања рада матичних служби на терену, подржаће се опремање и друге активности које ће омогућити квалитетнији рад наведених служби, као и подршка кроз субвенције за староуматичене краве и за матичење оваца и коза у матичном и производном запату.

Посебан значај може да има развој других економских активности на пољопривредним газдинствима, као и развој различитих врста активности и сервиса који су индиректно везани за пољопривреду. Генерално гледано, постоји знатан потенцијал у туризму, који је у руралним срединама само делимично искоришћен. Подршком додатним могућностима запошљавања могу се у неким срединама зауставити негативни трендови депопулације и пражњења села. Диверзификација

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

активности на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја, и њоме се може допринети бољем уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. У сарадњи са туристичком организацијом Златибора подршка се даје носиоцима и члановима породичних пољопривредних газдинстава и других домаћинстава у сеоским срединама који покрећу непољопривредне активности, пољопривредним и другим удружењима и задругама, као и групама сеоских жена и младима на селу, који делатност покрећу у руралним срединама. Подржаће се инвестиције које стварају могућност отварања нових радних места у руралном подручју или модернизацију већ постојећих активности које обухватају: директну продају домаћих производа на газдинству, пружање смештаја и других облика сеоског туризма, домаће занате (нпр. производња локалних производа од дрвета, воћа, поврћа и сл.), очување традицијске етно баштине и аутохтоних производњи, очување и заштита животне средине и друге делатности важне за економски развој руралних средина.

Организованом продајом и/или прерадом може се знатно боље искористити производни потенцијал и јачати тржишна структура. Све то за крајњи резултат има подизање конкурентности пољопривреде. Организације произвођача могу и додатно стимулисати чланове за тржишну производњу. Право на подршку имају организоване групе произвођача које испуњавају услове, најпре, удружења пољопривредника и задруга.

Програм ће подржати и активности као и постојећи програми донатора, које се односе на новоформиране и већ постојеће облике удруживања и организовања пољопривредника и подршку осталим развојним програмима

Подршка ове мере има облик суфинансирања пројеката потпуних или заокружених парцијалних решења. Подржава се адаптација постојећих објеката, набавка потребне опреме и механизације, репроматеријала, улагања у рурални туризам као и трошкови пројекта промоције и маркетинга за пољопривредне произвођаче, удружења, кооперативе и задруге, као и институције и предузетници, који својим активностима дају подршку укупном развоју сеоске средине, пољопривреди, заштити животне средине, ветеринарини и осталим областима које су директно везане за сеоски развој. Циљ ове мере је суфинансирање развојних пројеката – програма укупног развоја на начелима одрживог развоја.

Програм суфинансирања ће се реализовати према утврђеним критеријумима, које одређује Златиборски еко аграр ДОО уз сагласност председника општине Чајетина.

2.3. Пројекат помоћи МСП сектору у области пољопривредне производње

2.3.1. Стандардизација производње

Схватајући важност добро дизајнираног паковања за успешан пласман, Златиборски Еко Аграр ДОО у 2012. години започиње пројекат " Стари квалитет у новом паковању". Свим фирмама које се баве производњом традиционалних производа, које желе да промене изглед паковања свог производа и ојачају своју

позицију на домаћем тржишту и створе услов за извоз, Златиборски Еко Аграр ДОО ће пружити прилику да се пријаве за редизајн паковања како би добили нове идеје.

Присутством на Сајму етно хране и пића, новембра 2011. године, уочена је потреба за стандардизацијом амбалаже и брендирањем производа произвођача хране са територије Општине.

Предвиђено је да се распише конкурс за идејна решење за паковање и ознаке производа за одабране произвођаче.

Овај пројекат ће помоћи успостављању боље сарадње између привреде и образовних институција, како би се промовисао значај и побољшала паковања домаћих производа, али и промовисали млади дизајнери. За дизајн паковања биће ангажовани студенти Више политехничке школе Београд, Факултета примењених уметности, Факултета за дизајн Мегатренд универзитета, смера индустријски дизајн и Факултета за информтаику и рачунарство, одсек Рачунарска графика и дизајн који су своје знање и умеће показали на примерима из праксе.

2.3.2. Заштита географског порекла

За разлику од европских произвођача хране који су економски интерес препознали у заштити својих производа ознаком географског порекла, српски произвођачи тај вид заштите скоро да и не користе. У Србији је ознаком географског порекла заштићено 39 производа, од чега 20 пољопривредних и прехрамбених, с тим што само седам тренутно има регистроване овлашћене кориснике – кривовирски качкаваљ, вода Врњци, бујановачка вода Аква хеба, ваљевски дуван-чварци, футошки свежи и кисели купус, сврљишки белмуж и хомољски мед.

Да се у Србији мало зна о предностима заштите производа ознакама географског порекла, говори податак да је нашој земљи недавно стигло обавештење из Европске уније да ће овдашње млекаре три године по ступању Споразума о стабилизацији и придруживању на снагу, из употребе морати да избаце назив фета сир јер га је заштитила Грчка. У противном, и држава и произвођачи могли би бити кажњени.

Обележавање производа ознаком географског порекла за произвођаче значи већу тржишну вредност, јер их потрошач препознаје као производе посебног квалитета и својстава и спреман је да за њих више плати. Међутим, само овлашћени корисници имају право да своје производе обележавају том ознаком, што значи да могу да спрече трећа лица да ту ознаку користе.

У том смислу географска ознака порекла представља значајан потенцијал за развој руралних подручја која уживају репутацију у вези с одређеним производом, јер доприноси очувању традиционалног и јединственог начина производње тих производа.

Стварни економски и привредни напредак тих подручја може се остварити тек успостављањем система заштите ознака географског порекла који ће обезбедити пласман производа који одатле потичу на европско тржиште.

У томе овдашњим произвођачима помаже Закон о ознакама географског порекла, који је усклађен с релевантним прописима ЕУ и са захтевима из ССП-а и прелазног споразума о трговини између Европске заједнице и Србије. На нивоу ЕУ систем заштите ознака географског порекла односи се на ознаке за пољопривредне и прехрамбене производе, а на основу ССП-а право на ту заштиту у ЕУ имају и производи из Србије.

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

Да би производ са ознаком географског порекла који потиче из земље која није чланица ЕУ могао да се стави у промет на тржиште европских земаља, држава је дужна да одреди надлежни државни орган који је одговоран за ту врсту контроле, као и сертификациона тела која обављају контролу. Акредитационо тело Србије већ је формирано и крајем ове или почетком следеће године треба да почне да издаје акредитације у складу с европским стандардима. У Србији још ниједан произвођач није тражио заштиту географског порекла пред ЕУ, а једини производ који од 4. маја 2011. године има међународну заштиту на основу Лисабонског споразума о међународном регистровању имена порекла јесте Хомољски мед.

Иначе, домаћи Закон о ознакама географског порекла дефинише име порекла и географску ознаку и уређује заштиту хомонимних географских назива, чиме се регулише заштита ознака за производе који потичу из места чији су називи идентични. Када се једном установи, ознака географског порекла траје неограничено, и то је по својој природи колективно право, што значи да сви произвођачи с одређеног локалног подручја могу да буду овлашћени корисници ознаке, али само ако у поступку пред Заводом докажу да ознаку користе на начин који је прописан елаборатом о посебним својствима производа. Статус овлашћеног корисника траје три године, али се може продужавати опет у истом поступку пред Заводом.

У Србији ознаку географског порекла тренутно има 39 производа, с тим што говеђа ужичка пршута, свињска ужичка пршута, ужичка салама, сремски кулен, сремска домаћа кобасица, сремска салама, пожаревачка кобасица, ртањски чај, хомољски овчји, козји и крављи сир, кладовски кавијар, Књаз Милош из Буковичке бање, петровачка кобасица (петровска колбаса), лесковачко роштиљ месо и ариљска малина још увек немају овлашћеног корисника.

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗЛАТИБОРСКИ ЕКО АГРАР ДОО
31310 Чајетина, Александра Карађорђевића 28
e-mail: bojovicvladimir@ymail.com

Основни циљ развоја у овој области општине Чајетина ја да општина има економски јака и равномерно развијена сеоска подручја, у којима становници својим деловањем доприносе развоју заједнице и активно учествују у очувању животне средине.

У Чајетини, 09.01.2012. године.

Директор
Златиборски еко аграр ДОО

Владимир Бојовић